

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Speistraat (Gent, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2018J36
November 2018 – Maart 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	9
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site	11
1.3.3	De waardering van de archeologische site:	11
1.3.4	Impactbepaling	11
1.3.5	De bepaling van de maatregelen.....	11
1.4	Programma van Maatregelen	12
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	12
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	12
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	12
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	13
1.4.5	Onderzoeksstrategie en -methode.....	13
1.4.6	Onderzoekstechnieken.....	14
1.4.7	Eventuele afwijkingen van de CGP.....	15
1.4.8	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	15
1.4.9	Vondsten	16
1.5	Conclusie.....	16
2	Bibliografie.....	17

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

Figuur 2: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).15

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

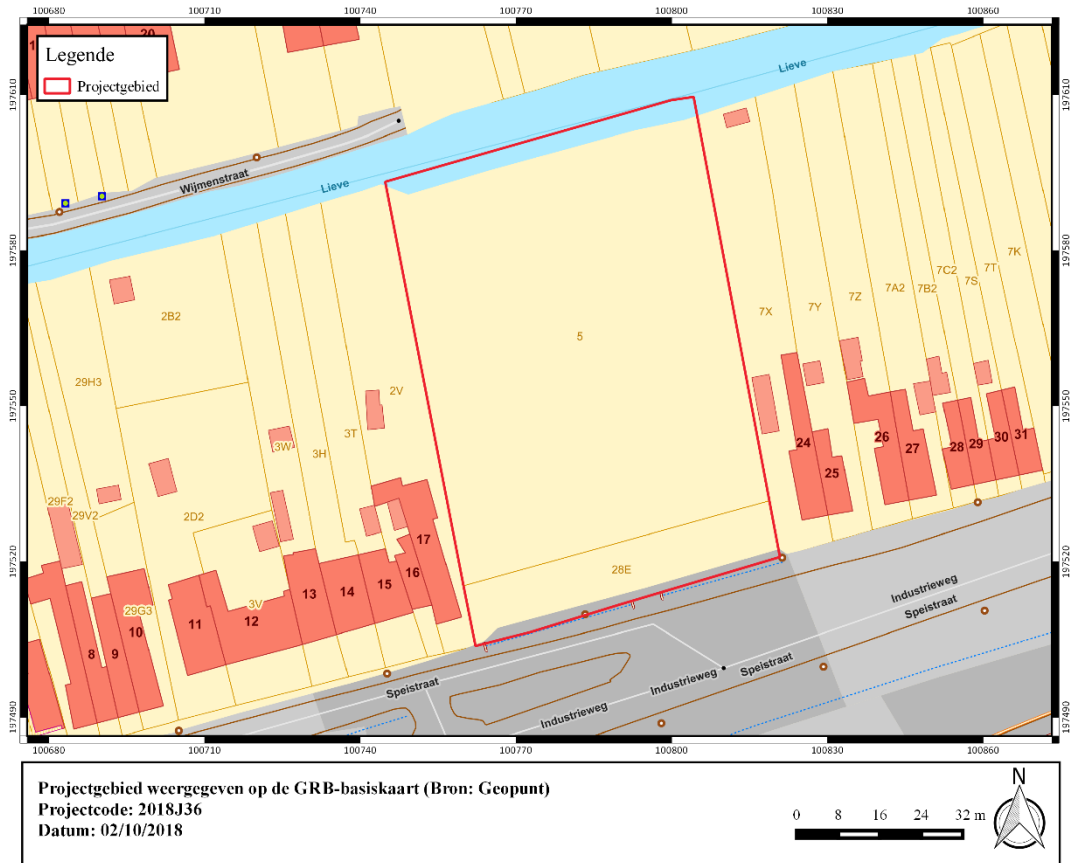

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Bontinck Architecture and Engineering NV Ottergemsesteenweg Zuid 808-A31 9000 Gent	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14.15 8200 Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	Mariakerke
	Postcode	9030
	Adres	Speistraat 9030 Mariakerke
	Toponiem	Speistraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 100675$ $Y_{\min} = 197486$ $X_{\max} = 100873$ $Y_{\max} = 197623$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gent, Afdeling 23, Sectie A, nr's: 5 en 28 ^e Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling aan de Speistraat te Mariakerke, deelgemeente van Gent. Het terrein is ca. 5521 m² groot en ligt heden braak. De woningen worden gefundeerd door middel van vermoedelijk 8 paalfunderingen met een diameter van ca. 1 m tot op een diepte van ca. 3,5 m onder het huidige maaiveld.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen op de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei en de zandleemstreek. Het terrein ligt aan de Lieve, een kanaal dat oorspronkelijk liep van het Gravensteen tot in het Zwin en gelegen was in het alluvium van de Kale. Vandaag de dag is de Lieve grotendeels in onbruik geraakt en op veel plaatsen overkapt. De Quartairgeologische kaart geeft in het noorden van het plangebied een strook met profielopbouw weer van fluviatiele afzettingen van het Holoceen die rusten op de Pleistocene sequentie. In het zuiden van het plangebied is een profielopbouw weergegeven van laat-Pleistocene eolische afzettingen. De gegevens van de bodemkaart wijzen in het uiterste noorden op een nat afzettingmilieu zonder bodemontwikkeling. De westelijke helft van het plangebied staat gekarteerd als ‘bebouwd’. Gelet de ligging binnen het oude meersgebied langsheen de Kale is er een trefkans inzake artefactensites. Op het DHMV is echter duidelijk zichtbaar dat het terrein is opgehoogd. Aangezien de impact hiervan op het bodemarchief niet duidelijk is en er ook geen zicht is in welke mate de geplande werken interfereren met het bodemarchief is een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het terrein inderdaad ca. 150 tot 170 cm is opgehoogd ten opzichte van de oorspronkelijke toestand. Tegen de loop van de Lieve werden onder de ophoging nog resten waargenomen van de oorspronkelijke bouwvoor, centraal en in het zuiden van het plangebied werd deze bodemhorizont niet waargenomen. Uit de waarnemingen blijkt dat het oorspronkelijke bodemprofiel grotendeels is afgegraven en omgewoeld voor het terrein werd opgehoogd. Verder werden tijdens het landschappelijk bodemonderzoek geen dieperliggende stabilisatiehorizonten waargenomen. Uit de waarnemingen van het landschappelijk onderzoek kan aldus geconcludeerd worden dat er geen verwachting is inzake afgedekte steentijdsites, maar eveneens is er een zeer lage verwachting inzake verploegd materiaal, een deel van de teelaarde is duidelijk verwijderd in het kader van de vastgestelde ophoging.

Cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de omgeving. De Ferrariskaart geeft aan dat het terrein gelegen is op de rand van een uitgestrekt moerasgebied langsheen het alluvium van de Kale en in gebruik is als boomgaard. Ten zuiden van het plangebied zijn de percelen in gebruik als akker. Jonger kaartmateriaal geeft een gelijkaardig beeld weer. Pas vanaf de 20^e eeuw wordt in de omgeving bebouwing afgebeeld. De orthofotosequentie geeft een weinig gewijzigd beeld de voorbije decennia. Het terrein was in gebruik als weide en ligt heden braak.

Op het plangebied of de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend. Een 300-tal meter ten zuiden van het plangebied werden bij een vlakdekkend onderzoek aan de Brugse Vaart enkele restanten uit de nieuwe tijden onderzocht (CAI 217935). Iets verder naar het zuidwesten werden bij een proefsleuvenonderzoek in 2015 eveneens resten uit de vroegmoderne periode aangesneden (CAI 209018). Aan de overzijde van de Lieve, op het grondgebied van Evergem, werden bij onderzoek resten uit de steentijden, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen onderzocht. Verder betreffen de gekende waarden weergegeven op het kaartbeeld van de CAI in de ruime omgeving enerzijds cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht en anderzijds lithische artefacten die gerecupereerd werden bij veldprospecties.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied een mogelijke trefkans inzake archeologisch erfgoed, de verwachting bestaat uit sporenarcheologie. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen op een grotendeels vergraven bodemprofiel. De kans dat bijkomende onderzoeksdaden in functie van artefactensites wordt als te beperkt ingeschat om nog langer zinvol te zijn. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek blijkt een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De gekende waarden in de ruime omgeving en het landschappelijk kader wijzen op een trefkans inzake artefactensites en sporenarcheologie. Op basis van deze trefkans en de onzekerheid met betrekking tot de bodemopbouw werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Uit de waarnemingen van dit onderzoek hoewel het terrein gelegen is op het oude rivierterras langsheen de Ieperlee dient, in het kader van artefactensites, rekening gehouden te worden met de aanwezige bebouwing en zichtbare aangelegde infrastructuur op het luchtbeeld uit de Eerste Wereldoorlog. Gelet de relatief oppervlakkige archeologische situatie moet uitgegaan worden van een grotendeels omgewoeld bodemprofiel waarbij eventueel aanwezige artefacten verspreid zijn door de bouwvoor, beschadigd zijn en/of verwijderd of aangevoerd bij nivelleringswerken. Hoewel slechts indicatief wijzen de gekende waarden in de ruime omgeving niet op de aanwezigheid van (verploegde) artefactensites. De kans op kenniswinst bij verder onderzoek door middel van archeologische boringen wordt als te beperkt ingeschat om bijkomend onderzoek in functie van artefacten te verantwoorden. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek in functie van sporenarcheologie.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet volledig afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

De beschikbare cartografische bronnen situeren het terrein net te ten zuiden van de Lieve of 'Liefken'. Op de Ferrariskaart is het terrein in gebruik als boomgaard het terrein ligt op de rand van een uitgestrekt gebied natte weidegronden in de alluviale vlakte van de Kale. De terreinen ten zuiden van het plangebied zijn in gebruik als akker. In de omgeving van het plangebied is geen bebouwing afgebeeld eind de 18^e eeuw. De 19^e-eeuwse bronnen geven een gelijkaardig beeld weer waarbij binnen de grenzen van het plangebied of in de nabijheid geen bebouwing weer. Uit de orthofotosequentie kan afgeleid worden dat het terrein tot en met het luchtbeeld van 2008-2011 in gebruik is als weide. Op het recentste luchtbeeld zijn de stallen niet langer zichtbaar en is het terrein integraal in gebruik als grasland. Bijkomend archiefonderzoek zal niet bijdragen tot het archeologisch onderzoek, noch leiden tot kenniswinst.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe bodemopbouw

vermoed wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

Gelet het landschappelijk kader en de onduidelijkheid met betrekking tot de bodemopbouw op ter hoogte van het plangebied is reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het oorspronkelijke bodemprofiel ter hoogte van het plangebied grotendeels is vergraven en het terrein is opgehoogd met ca. 1,5 m. Er werden geen sporen van bodemvorming waargenomen of dieperliggende stabilisatiehorizonten.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Gelet het rurale karakter van het plangebied is er geen verwachting inzake meetbare ondergrondse structuren.

-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennd archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn.

Gelet het landschappelijk kader en de gekende waarden in de ruime omgeving dient uitgegaan te worden van een trefkans inzake artefactensites. Hieruit blijkt dat het oorspronkelijke bodemprofiel ter hoogte van het plangebied grotendeels is vergraven. Er werden geen sporen waargenomen van begraven bodems of dieperliggende stabilisatiehorizonten. Ook werden geen resten van bodemvorming waargenomen. Het heeft er alle schijn van dat het terrein is genivelleerd en gestript voor het werd opgehoogd. Dit heeft als gevolg dat eventueel aanwezige artefactensites in verregaande mate vergraven zijn en vermoedelijk zijn afgevoerd. Hoewel verder onderzoek in het kader van verploegde steentijdsites in sommige gevallen nog zinvol kan zijn, dient in dit geval geconcludeerd te worden dat de kans dat een archeologische boorcampagne nog kan leiden tot enige kenniswinst zeer klein is. Daarnaast zou de herkomst van enig gerecupereerd artefact zeer onzeker en twijfelachtig zijn. Op basis van een kosten-baten afweging dient afgezien te worden van verder onderzoek in functie van artefacten.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt

gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Het plangebied is niet in gebruik als akker maar is in gebruik als grasland, bijgevolg is er geen zichtbaarheid inzake vondstmateriaal aan de oppervlakte en kan een veldkartering niet leiden tot enige kenniswinst.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en op basis van objectieve waarnemingen uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed binnen het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken hierop. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch onderzocht.

Op basis van de gekende waarden in de ruime omgeving en het landschappelijk kader, geldt ter hoogte van het plangebied een trefkans inzake sporenarcheologie. Hoewel het archeologisch leesbaar niveau zich op zekere diepte bevindt is verder onderzoek noodzakelijk gelet de impact van de geplande verkaveling.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. Verder onderzoek door middel van proefsleuven is noodzakelijk om de aanwezigheid van erfgoed te evalueren en de impact van de geplande werken te bepalen.

1.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 1.3.2

1.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 1.3.2.

1.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de terreininventarisatie. Enkel zo kan een duidelijke inschatting gemaakt worden inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed en de impact van de geplande werken hierop cf. 1.3.2.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 Verslag van Resultaten.

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3

-mogelijk het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Buiten eventueel aanwezige nutsleidingen worden geen obstakels voorzien waardoor het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om archeologische resten in kaart te brengen om zo de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de mate van spoorbewerking tijdens een proefsleuvenonderzoek is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren over quasi de gehele oppervlakte van het onderzoeksgebied moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied en de impact van de geplande werken hierop. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-hoe verhouden de bodemkundige waarnemingen in de profielwanden zich tot de gegevens van de Quartairgeologische kaart, de bodemkaart en de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek?

-wat is de diepteligging van het archeologisch leesbaar niveau? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? is er sprake van verstoring?

-zijn er nog bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van oudere antropogene sporen?

- wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de waargenomen relictten?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Wijzen de sporen op artisanale activiteiten?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- hoe verhouden de waarnemingen zich tot de gekende waarden in de ruime omgeving?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2018J36) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Gent. Hieruit kon een trefkans inzake sporenarcheologie, waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de ophoging, afgeleid worden.

1.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot het plangebied is een proefsleuvenonderzoek. Deze terreininventarisatie dient een statistisch representatief deel van het terrein te onderzoeken. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon met een tussenafstand van maximaal 15m om zo een inschatting te maken van het bodemarchief op het volledige onderzoeksgebied.

Er moet uitgegaan worden van een situatie waar de bodemopbouw éénduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.2. Op basis van de beschikbare waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek, wordt de kans dat verder onderzoek in functie van artefactensties, als te beperkt ingeschat.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden en het rapport wordt opgeleverd.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, toch aanwijzingen voor de aanwezigheid van een artefactensite worden waargenomen, dient de onderzoeksmethode aangepast te worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een materiaaldeskundige, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. een waarderend archeologisch booronderzoek gecombineerd met bijkomende aardkundige waarnemingen in functie van bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes in de Code van Goede Praktijk.

Vóór het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek. De sleuven worden ingeplant haaks op de Lieve, parallel met de lengte-as van het terrein. Enige aanpassing van het sleuvenplan dient verantwoord te worden in de rapportage.

1.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 5521m² groot. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (ca. 552m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (ca. 138m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met tandeloze bak, deze graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus kan pas naar het dieperliggende gezakt worden indien het bovenliggende vrij is van sporen.

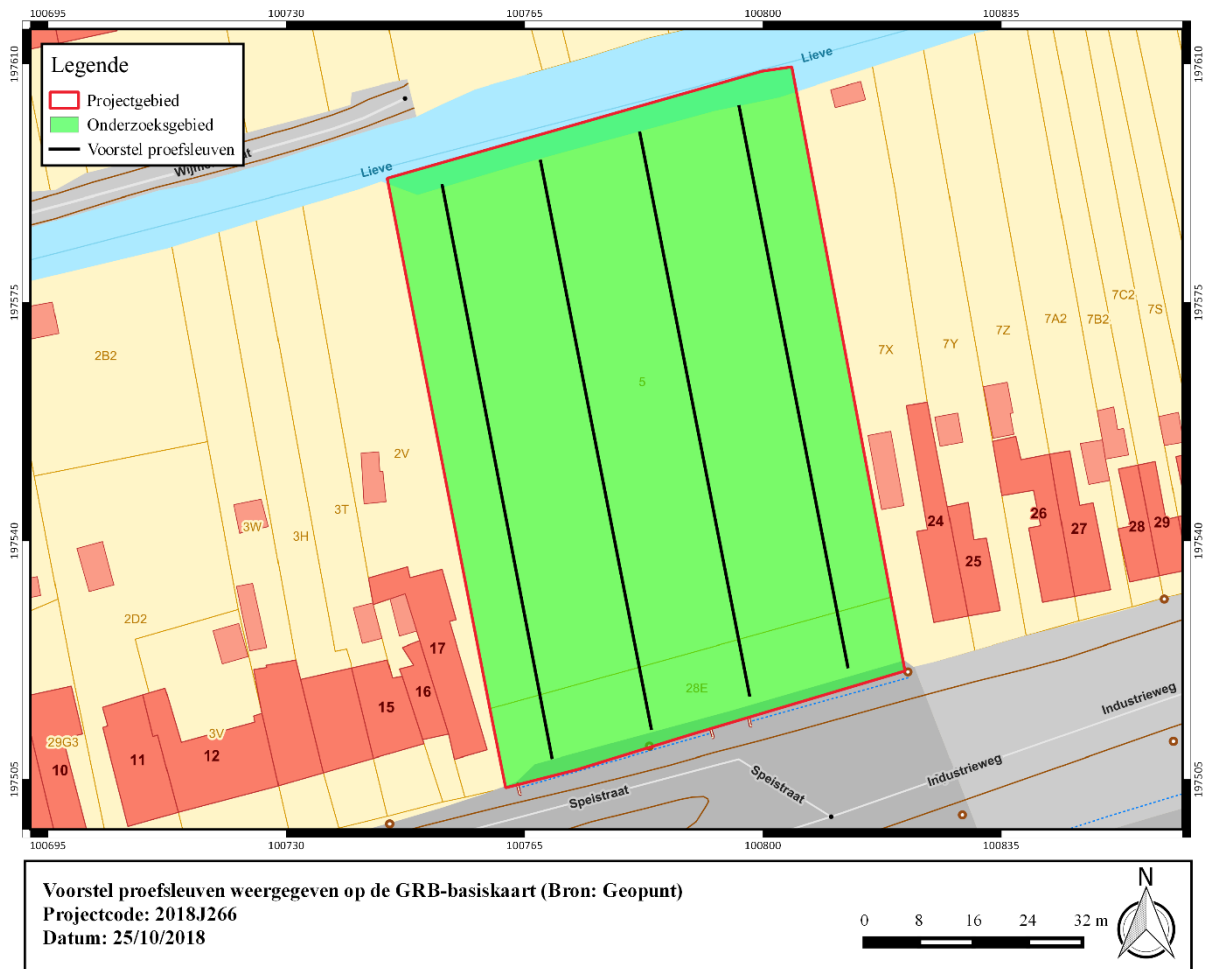
Aangezien vastgesteld is tijdens het landschappelijk bodemonderzoek dat het terrein aanzienlijk is opgehoogd, dient rekening gehouden te worden met diepe sleuven en een beduidend grondverzet. Teneinde de fysieke integriteit te waarborgen van het uitvoerend personeel zal in trappen gewerkt moeten worden.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Per sleuf wordt minstens één profielkolom aangelegd, in een geschrinkt patroon. Ze worden tot relevante diepte in het ongeroerd sediment uitgegraven. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap

Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig

Figuur 2: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en heeft aantoonbare ervaring met onderzoek op zandgronden.

- een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

- een aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

1.4.9 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een verkaveling aan de Speistraat te Mariakerke, Gent. Gelet de onduidelijkheid met betrekking tot de bodemopbouw en bewaringscondities, werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Uit de waarnemingen blijkt dat het terrein initieel is afgegraven en vervolgens opgehoogd. Vanwege deze vaststelling wordt verder onderzoek in functie van artefactensites als weinig zinvol beschouwd. Wel dient nog steeds uitgegaan te worden van een trefkans inzake sporenarcheologie. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

